

Силабус навчальної дисципліни
ОСНОВИ РЕКОНСТРУКЦІ
ІСТОРИЧНОГО АРХІТЕКТУРНОГО
СЕРЕДОВИЩА

підготовки	магістр
	<small>(назва освітнього ступеня)</small>
спеціальності	191 «Архітектура та містобудування»
	<small>(назва спеціальності)</small>
	ОПП «Архітектура та містобудування»
	ОПП «Архітектура та містобудування»
	<small>(назва освітньої програми)</small>

Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська
Факультет	Архітектурний
Кафедра	Основ архітектури
Контакти кафедри	Кафедра каб. 5001 (п'ятий поверх старого корпусу) Email: fund.arch@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Сергій РЕВСЬКИЙ, канд.мистецтвознавства, професор; Іван РЕВСЬКИЙ, канд.архітектури, доцент
Контакти викладачів	Каб. 5004 (п'ятий поверх старого корпусу) Email: ivan.revskiy@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/APX/ROZKLADK.HTML#A2
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/10/Grafik-konsultatsij-vykladachiv.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Основи реконструкції історичного архітектурного середовища» спрямована на освоєння головних принципів і методів реконструкції історичних міст, закономірностей формування історичного міського середовища, прийомів і методів його вдосконалення.

У рамках дисципліни проводиться аналіз системи архітектурних регламентів забудови історичного середовища історико-культурної спадщини. Морфологія міста та її складових розглядається як композиційний засіб під час реконструкції історичного середовища.

Навчальна дисципліна «Основи реконструкції історичного архітектурного середовища» націлена на формування у студентів основ професійної компетентності, виховання практичного і творчого мислення, вироблення фахового уявлення про типологічні принципи архітектурного проектування громадських об'єктів різного функціонального призначення.

	Години	Кредити	Семестр
			II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30
лекції	30		30
лабораторні роботи			
практичні заняття			
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	15		15
підготовка до контрольних заходів	15		15
виконання курсового проєкту			
виконання індивідуальних завдань	15		15
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	15		15
підготовка до екзамену			
Форма підсумкового контролю			залік

Мета вивчення дисципліни – Засвоєння знань, що необхідні для збереження цінної архітектурно-містобудівної спадщини та врахування її при проектуванні реконструкції історичного архітектурного середовища.

Завдання вивчення дисципліни –

- ознайомлення з прийнятими у наш час поняттями «історичність» та «історична цінність» відносно творів архітектури і містобудівних утворень;
- ознайомлення з основними правовими та нормативними документами з охорони архітектурно-містобудівної спадщини та з врахування її в сучасному реконструктивному проектуванні;
- вивчення основних положень щодо передпроектного аналізу;
- обрання концепції та розроблення проектного рішення з реконструкції історичного архітектурного середовища, включаючи як окремі будинки, так і архітектурно-містобудівні (середовищні) утворення.

Пререквізити дисципліни – Історія архітектури, регіональна архітектура, архітектурне проектування, теорія архітектурного проектування.

Постреквізити дисципліни – проектна практика, переддипломна практика, проектно-наукова практика.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми «Архітектура та містобудування» СВО ПДАБА 191мп-2022:

Загальні компетентності:

ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності у сфері архітектури та містобудування.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань і видів економічної діяльності), та розвивати трансдисциплінарне розуміння.

Спеціальні компетентності:

СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування, в тому числі з ліквідації наслідків бойових дій, відбудови та відновлення нормальної експлуатації будівель і споруд.

СК07. Здатність до проектного моделювання і дослідження концептуальних, натурних та комп'ютерних моделей об'єктів архітектури та містобудування.

СК13. Здатність до застосування нормативно-правових матеріалів з проектування, будівництва й експлуатації об'єктів, в тому числі при проектуванні об'єктів цивільного захисту (захисних споруд); при здійсненні робіт з відновлення пошкоджених воєнними діями будівель і споруд

Заплановані результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Архітектура та містобудування» СВО ПДАБА 191мп-2022:

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

РН03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій, проводити разом з сертифікованими фахівцями обстеження та фіксацію руйнувань та пошкоджень внаслідок воєнних дій.

РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

РН05. Знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, інтеграцію інженерно-технічних процесів в ефективно функціонуючу систему, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень будівель і споруд, в проектах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування.

РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.

PH11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики, вирішувати проблеми з відновлення та відбудови об'єктів, з ліквідації наслідків бойових дій.

PH18. Здійснювати проектне забезпечення першочергових робіт з відновлення пошкоджених внаслідок воєнних дій об'єктів інфраструктури поселень а також забудови.

Компетентності відповідно до освітньо-наукової програми «Архітектура та містобудування» СВО ПДАБА 191мн-2022:

Загальні компетентності:

ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності у сфері архітектури та містобудування.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань і видів економічної діяльності), та розвивати трансдисциплінарне розуміння.

Спеціальні компетентності:

СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування, в тому числі з ліквідації наслідків бойових дій, відбудови та відновлення нормальної експлуатації будівель і споруд.

СК07. Здатність до проектного моделювання і дослідження концептуальних, натурних та комп'ютерних моделей об'єктів архітектури та містобудування.

СК15. Здатність до застосування нормативно-правових матеріалів з проектування, будівництва й експлуатації об'єктів, в тому числі при проектуванні об'єктів цивільного захисту (захисних споруд); при здійсненні робіт з відновлення пошкоджених воєнними діями будівель і споруд

Заплановані результати навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Архітектура та містобудування» СВО ПДАБА 191мн-2022:

PH01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

PH03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій, проводити разом з сертифікованими фахівцями обстеження та фіксацію руйнувань та пошкоджень внаслідок воєнних дій.

PH04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

PH05. Знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, інтеграцію інженерно-технічних процесів в ефективно функціонуючу систему, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень будівель і споруд, в проєктах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування.

PH06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.

PH11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики, вирішувати проблеми з відновлення та відбудови об'єктів, з ліквідації наслідків бойових дій.

PH20. Здійснювати проектне забезпечення першочергових робіт з відновлення пошкоджених внаслідок воєнних дій об'єктів інфраструктури поселень а також забудови.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин, у тому числі		
	усього	л	с/р
Ціль, предмет та задачі курсу реконструкції історичного архітектурного середовища. Поняття «історичність» в архітектурі та містобудуванні у наш час	2	2	-
Неминучість та головні завдання реконструкції історичних міст	2	2	-
Основні проблеми реконструкції	2	2	-
Міжнародне та вітчизняне право з охорони архітектурно-містобудівної спадщини	2	2	-
Нормативна документація з охорони архітектурно-містобудівної спадщини та врахування її в сучасному реконструктивному проектуванні	2	2	-
Зони охорони архітектурно-містобудівної спадщини та їх режими	2	2	-
Типи візуального сприйняття архітектурних об'єктів, в т.ч. пам'яток архітектури.	2	2	
Типи просторової взаємодії пам'яток архітектури з оточуючою забудовою	2	2	
Аналітичні матеріали та історико-архітектурний опорний план до генплану міста.	2	2	
Обстеження та класифікація історичної забудови	2	2	
Основні напрями реконструкції історичного міського середовища.	2	2	
Основні прийоми реконструкції історичних кварталів.	2	2	
Підземна урбаністика при містобудівній реконструкції.	2	2	
Основні фактори впливу на нову архітектуру в міському середовищі, що реконструюється.	2	2	
Основні планувальні прийоми розміщення приміщень в житлових будинках, що реконструюються.	2	2	
Підготовка до аудиторних занять.	15		15
Підготовка до складання підсумкового контролю.	15		15
Фотофіксація цінної історичної забудови. Вивчення досвіду розміщення сучасної забудови в історичному середовищі.	30		30
Разом		90	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Тема занять	Кількість годин
Не передбачено навчальним планом	

ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Тема занять	Кількість годин
Не передбачено навчальним планом	

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до аудиторних занять.	15
2.	Підготовка до контрольних заходів.	15
3.	Фотофіксація цінної історичної забудови. Вивчення досвіду розміщення сучасної забудови в історичному середовищі.	30
	Разом.	60

2. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати самостійної роботи, вказаної в п.3 розділу «Самостійна робота» - «Фотофіксація цінної історичної забудови. Вивчення досвіду розміщення сучасної забудови в історичному середовищі». Оформлюються у вигляді альбому та є допуском до підсумкової контрольної роботи або до атестаційної співбесіди за матеріалом лекцій (на вибір студента).

Процедура оцінювання знань студента за семестр:

Сума балів	Значення оцінки
100-90	Відмінне знання правової та нормативної документації з охорони архітектурно-містобудівної спадщини та врахування її в сучасному реконструктивному проектуванні, класифікації історичних міст за ступенем збереженості архітектурно-містобудівної спадщини та історичних будівель за історико-архітектурною цінністю, порядку визначення та основні режимні позиції зон охорони архітектурно-містобудівної спадщини, типи візуального сприйняття та просторової взаємодії архітектурних об'єктів (в т. ч. пам'яток архітектури), основних напрямів, методів та засобів методики регенерації та реконструкції історичних середовищних утворень, а також основних прийомів реконструкції історичних кварталів і розміщення приміщень та комунікацій в будинках що реконструюються, основні фактори впливу на нову архітектуру в міському середовищі, що реконструюється.
89-82	Дуже добре знання правової та нормативної документації з охорони архітектурно-містобудівної спадщини та врахування її в сучасному реконструктивному проектуванні, класифікації історичних міст за ступенем збереженості архітектурно-містобудівної спадщини та історичних будівель за історико-архітектурною цінністю, порядку визначення та основні режимні позиції зон охорони архітектурно-містобудівної спадщини, типи візуального сприйняття та просторової взаємодії архітектурних об'єктів (в т. ч. пам'яток архітектури), основних напрямів, методів та засобів методики регенерації та реконструкції історичних середовищних утворень, а також основних прийомів реконструкції історичних кварталів і розміщення приміщень та комунікацій в будинках що реконструюються, основні фактори впливу на нову архітектуру в міському середовищі, що реконструюється.
81-75	Добре знання правової та нормативної документації з охорони архітектурно-містобудівної спадщини та врахування її в сучасному реконструктивному проектуванні, початкове знання класифікації історичних міст за ступенем збереженості архітектурно-містобудівної спадщини та історичних будівель за історико-архітектурною цінністю, порядку визначення та основні режимні позиції зон охорони архітектурно-містобудівної спадщини, типи візуального сприйняття та просторової взаємодії архітектурних об'єктів (в т. ч. пам'яток архітектури), початкове знання основних напрямів, методів та засобів методики регенерації та реконструкції історичних середовищних утворень, а також основних прийомів реконструкції історичних кварталів і розміщення приміщень та комунікацій в будинках що реконструюються, основні фактори впливу на нову архітектуру в міському середовищі, що реконструюється.
74-69	Задовільне знання правової та нормативної документації з охорони

	архітектурно-містобудівної спадщини та врахування її в сучасному реконструктивному проектуванні, порядку визначення та основні режимні позиції зон охорони архітектурно-містобудівної спадщини, типи візуального сприйняття та просторової взаємодії архітектурних об'єктів (в т. ч. пам'яток архітектури), основних напрямів, методів та засобів методики регенерації та реконструкції історичних середовищних утворень, а також основних прийомів реконструкції історичних кварталів.
68-60	Достатнє знання матеріалу.
<60	Недостатнє знання матеріалу.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сумарна оцінка відповідно до присутності, ведення конспекту, виконання практичних завдань та написання контрольної роботи.

3. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконання завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущена лекція – у формі усного опитування за підготовленим звітом на відповідну тему, якщо пропущене практичне заняття – у формі виконання індивідуального завдання. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України про охорону культурної спадщини.
2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності».
3. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова території.
4. ДБН Б.2.2-3:2021. Склад та зміст історико-архітектурного опорного плану населеного пункту.
5. Інструкція до складання історико-архітектурних опорних планів населених місць України /Затверджена наказом Держбуду України № 76 від 24.06.1991 р. – Київ, Держбуд України, 1992.
6. ДСТУ Б Б.2.2-10-16. Склад та зміст науково-проектної документації щодо визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування.

7. Науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план. Визначення меж, режимів використання, режимів регулювання забудови історичних ареалів м. Дніпро», (межі та режими використання історичних ареалів затверджені Наказом Міністерства культури, молоді та спорту України від 03.02.2020 р., № 478, історико-архітектурний опорний план у складі Генерального плану затверджено Рішенням Дніпровської міської ради від 25.03.2020 р №108/55 «Про затвердження проекту внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра).
8. Пам'яткознавство: правова охорона культурних надбань. Зб. документів (упоряд.: Л. В. Прибега (кер. проекту) та ін.) – К.: Ін-т культурології Академії мистецтв України, 2009. – С. 222–408.
9. Порядок розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 р. № 926.
10. Порядок визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 р. № 318.
11. Порядок визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 452.
12. Міжнародні засади охорони нерухокої культурної спадщини. К. «Фенікс», 2008.
13. Ревський І. С. Інтерпретація, як один з методологічних принципів історико-архітектурного дослідження площ класицизму з метою їх реконструкції / Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини: Зб. наук. пр. з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології / Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України. – К., «Фенікс».

Допоміжна

1. Методические рекомендации по исследованию историко-архитектурного наследия в городах Украинской ССР / Под ред. Е.Е. Водзинского. – Киев: КиевНИИГрадостроительства, 1982.
2. Товстенко Т.Д. Реконструкция исторической застройки городов. – Киев: Будівельник, 1984.
3. Ревский С.Б. Методология учета и классификации застройки по историко-архитектурной ценности к историко-архитектурному опорному плану города / В кн.: Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини: Збірник наукових праць з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології / Академія мистецтв України, Інститут проблем сучасного мистецтва. – Київ: «Музична Україна», 2004. – Вип. 1, с. 157 – 170.
4. Ревский С.Б. Памятник архитектуры, предмет охраны, территория памятника – формальная ясность и реальные парадоксы в контексте охраны / В кн.: Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини // Зб. Наук. Праць з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології / Національна академія мистецтв України / Інститут проблем сучасного мистецтва. – Київ, ХІМДЖЕСТ, 2010 (друк 2011 р.). – Вип. 7, с. 341-349.
5. Исследование и охрана архитектурного наследия Украины. Киев, 1980
6. Середюк И.И. Восприятие архитектурной среды. Львов, 1979.

5. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Інтернет-ресурси, пов'язані з професійним дослідженням з питань теорії та історії архітектури і містобудування, охорони архітектурно-містобудівної спадщини, реставрації пам'яток архітектури, регенерації, реконструкції та використання історичного архітектурного середовища та історичних будівель.

1. Закон України «Про охорону культурної спадщини»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>

2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 р. № 926.

Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-%D0%BF#Text>

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 р. № 318.

Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318-2002-%D0%BF#Text>

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 452. Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452-2019-%D0%BF#Text>

Віртуальний читальний зал академії: <http://surl.li/loyyb>

Розробники

_____ (Сергій РЕВСЬКИЙ)

_____ (Іван РЕВСЬКИЙ)

Гаранти освітніх програм

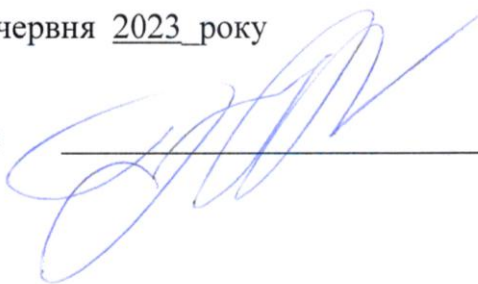

_____ (Олександр ХАРЛАН)

_____ (Віктор ВОРОБИЙОВ)

Силабус затверджено на засіданні кафедри _____ основ архітектури _____

Протокол № 5 від « 6 » червня 2023 року

В.о. завідувача кафедри

_____ (Наталія КУЛІЧЕНКО)